

Ändringar i lagen om flyttning av fordon i vissa fall, m.m.

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2002/03:105 Flyttning av fordon i vissa fall, m.m. jämte två följdmotioner och två motioner från den allmänna motionstiden 2002.

I propositionen föreslås att lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall förtydligas så att det klart framgår att cyklar och andra oregistrerade fordon kan flyttas med stöd av lagens bestämmelser. Vidare föreslås att en markägares möjlighet att begära att ett fordon flyttas utvidgas till att gälla även om markägaren inte har förbjudit parkering eller ställt upp villkor för parkering enligt bestämmelserna i lagen (1984:318) om kontrollavgift vid olovlig parkering.

Utskottet förutsätter att en ingående uppföljning kommer att ske av den nya lagstiftningen så att regelsystemet inte får oönskade konsekvenser för enskilda markägare eller motverkar syftet att effektivisera möjligheten att forsla bort övergivna fordon.

Utskottet tillstyrker regeringens lagförslag och avstyrker motionerna.

I propositionen föreslås vidare en mindre ändring i yrkestrafiklagen (1998:490).

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2004.

Till betänkandet har fogats en reservation (kd, c).

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Utskottets överväganden.....	4
Lagen om flyttning av fordon i vissa fall.....	4
Regeringens bedömningar och förslag.....	4
Flyttning av cyklar och andra oregistrerade fordon.....	4
Utökad möjlighet för markägare att begära flyttning.....	5
Överklagande, ikraftträdanden m.m.....	7
Motionsförslag.....	8
Utskottets ställningstagande.....	9
Yrkestrafiklagen.....	10
Regeringens förslag.....	10
Utskottets ställningstagande.....	11
Reservation.....	12
Lagen om flyttning av fordon i vissa fall, punkt 1 (kd, c)	12
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	14
Propositionen.....	14
Följdmotioner.....	14
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2002.....	14
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Lagen om flyttning av fordon i vissa fall

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:105 i denna del och avslår motionerna 2002/03:T15, 2002/03:T16, 2002/03:T213 yrkande 3 och 2002/03:T444.

Reservation (kd, c)

2. Yrkestrafiklagen

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i yrkestrafiklagen (1998:490).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:105 i denna del.

Stockholm den 30 september 2003

På trafikutskottets vägnar

Claes Roxbergh

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Claes Roxbergh (mp), Carina Moberg (s), Elizabeth Nyström (m), Jarl Lander (s), Hans Stenberg (s), Krister Örnfjäder (s), Johnny Gylling (kd), Claes-Göran Brandin (s), Monica Green (s), Runar Patriksson (fp), Sven Bergström (c), Kerstin Engle (s), Jan-Evert Rådström (m), Mikael Johansson (mp), Carl-Axel Roslund (m), Christer Winbäck (fp) och Karin Thorborg (v).

Utskottets överväganden

Lagen om flyttning av fordon i vissa fall

Utskottets förslag i korthet

Utskottet anser det viktigt att effektivisera möjligheterna att forsla bort och skrota övergivna fordon. Utskottet tillstyrker därmed regeringens lagförslag. Motionsförslag om statligt eller kommunalt kostnadsansvar för fordonsflyttning när inte avgiften kan tas ut av fordonsägaren avstyrks med hänvisning bl.a. till förutsatt uppföljningsarbete.

Regeringens bedömningar och förslag

Flyttning av cyklar och andra oregistrerade fordon

I 1 § lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall *definieras fordon* som varje anordning som är eller varit försedd med hjul, band eller medar och som inrättats för färd på marken på annat sätt än på skenor. Definitionens ordalydelse ger vid handen att cyklar och andra typer av fordon som inte registreras, t.ex. mopeder klass II, omfattas av lagens tillämpningsområde. Trots detta finns det uttalanden i lagens förarbeten som inger tvivel om det verkligen varit lagstiftarens avsikt att cyklar och andra oregistrerade fordon skulle omfattas av lagens bestämmelser. I förarbetena används nämligen begreppet bil i det närmaste som en synonym till det i lagen använda begreppet fordon.

Enligt regeringen kan det diskuteras om det över huvud taget bör vara möjligt att flytta oregistrerade fordon med stöd av lagen om flyttning av fordon i vissa fall. Ofta hittas sådana fordon – framför allt cyklar – under sådana förhållanden att de betraktas som hittegods och behandlas som sådant med stöd av lagen (1938:121) om hittegods. Enligt Vägverket har det dock blivit allt vanligare att oregistrerade fordon, främst cyklar, men även mopeder klass II, parkeras så att de utgör ett hinder för andra trafikanter. Detta kan antas vara särskilt vanligt i områden kring järnvägsstationer och andra resecentrum.

Regeringen föreslår därför att lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall förtydligas så att det klart framgår att cyklar och andra oregistrerade fordon kan flyttas med stöd av lagens bestämmelser. Vidare införs en bestämmelse i lagen som innebär att den myndighet som beslutat att ett sådant fordon skall flyttas skall underrätta fordonets ägare om det genom märkning på fordonet eller på annat sätt omedelbart framgår vem som äger det. I annat fall skall myndigheten kungöra flyttningen genom anslag i sin lokal.

Regeringen föreslår också bl.a. att bestämmelserna justeras så att till fordonet hörande föremål, t.ex. låsanordningar, inte får tillfogas onödig skada.

Utökad möjlighet för markägare att begära flyttning

I 2 § lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall anges i vilka fall ett fordon får flyttas med stöd av lagen. Gemensamt för de flesta situationer är att fordonet är uppställt i strid med föreskrifter om förbud mot stannande eller parkering. Endast i ett fåtal situationer får ett fordon flyttas trots att det inte är uppställt i strid mot bestämmelser om stannande och parkering, nämligen om fordonet är ett fordonsvrak eller om det står uppställt så att fara för trafikolyckor uppstår eller hinder uppkommer i trafiken.

Av propositionen framgår vidare att om en markägare varken har förbjudit parkering eller meddelat villkor för parkering finns det i dag ingen möjlighet att med stöd av regelverket om flyttning av fordon i vissa fall flytta ett fordon som ställts upp mot markägarens vilja annat än om fordonet står uppställt så att fara för trafikolyckor uppstår eller hinder i trafiken uppkommer eller fordonet utgör ett fordonsvrak.

Enligt Vägverket är det inte sällan förekommande att ett fordon ställs upp på enskild mark utan markägarens samtycke, men där denne inte har förbjudit parkering eller ställt upp villkor för parkering enligt bestämmelserna i lagen om kontrollavgift vid olovlig parkering. Vägverket har därför föreslagit att lagen om flyttning av fordon i vissa fall ändras så att den medger att markägaren kan begära att sådana fordon flyttas. Vägverkets förslag har vunnit stöd hos remissinstanserna. Även regeringen ansluter sig till Vägverkets bedömning att möjligheterna för markägare att begära flyttning av fordon bör utökas.

Enligt Vägverkets förslag skall ett fordon få flyttas först sedan ägaren av det underrättats om att fordonet är uppställt mot markägarens vilja, eller i varje fall efter det att markägaren påbörjat sådana underrättelseförsök. Dessa förfaranderegler innebär att det i praktiken blir svårt att flytta oregistrerade fordon med stöd av bestämmelsen. Bestämmelsen bör därför uttryckligen inskränkas till att gälla endast registrerade fordon. Det kan härvid konstateras att oregistrerade fordon, såsom cyklar, ofta torde kunna flyttas med tillämpning av lagen (1938:121) om hittegods i det fall de varit uppställda under en längre tid på enskild mark.

Det är viktigt att den utökade möjlighet för markägare att begära flyttning av fordon som nu föreslås förenas med sådana bestämmelser om när flyttning av ett fordon får ske som tar till vara fordonsägarens rättssäkerhet. En förutsättning för att ett fordon skall få flyttas i den nu aktuella situationen måste naturligtvis vara att fordonets ägare är medveten om att markägaren inte tillåtit parkeringen och därför inte accepterar att fordonet står uppställt på dennes mark. Vägverket har därför föreslagit att flyttning får ske först sedan ägaren har underrättats om att fordonet är uppställt mot markägarens vilja och det efter denna underrättelse förflutit minst sju dagar. Regeringen ansluter sig till Vägverkets förslag.

Det torde dock förekomma fall där ägaren till ett fordon som är uppställt mot markägarens vilja av olika skäl inte kan anträffas. Som Vägverket konstaterar bör det även i dessa fall vara möjligt för markägaren att begära att fordonet skall flyttas. För att tillvarata fordonsägarens rätt bör dock tiden från det att markägaren inleder sina försök att underrätta fordonsägaren vara längre än i de fall fordonets ägare nås av markägarens underrättelse. Enligt regeringen och Vägverket bör en månad förflyta innan fordonet får flyttas i de fall markägaren inte lyckats anträffa fordonsägaren.

I 7 § lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall regleras vem som skall stå för de kostnader som uppkommer i samband med att ett fordon flyttas. Enligt huvudregeln skall kostnaderna belasta ägaren av fordonet. Kostnader som inte kan tas ut av ägaren skall bäras av staten eller, om flyttningsbeslutet har verkställts av en kommunal myndighet, av kommunen. Om ett fordon flyttas med stöd av 2 § andra stycket, som bl.a. reglerar olovlig parkering, skall dock sådana kostnader som inte kan tas ut av fordonsägaren bäras av den som påkallat att fordonet skall flyttas, dvs. markägaren. Vägverket har föreslagit att samma bestämmelse skall tillämpas när fordon flyttas med stöd av den utvidgade rätten för markägare att begära att fordon flyttas.

Flera remissinstanser, bl.a. Rikspolisstyrelsen och Stockholms kommun, har ifrågasatt om enskilda markägare som begär att ett fordon skall flyttas över huvud taget bör bära något kostnadsansvar. Enligt dessa remissinstanser är det rimligt att det allmänna står för kostnaderna även i dessa fall. Andra remissinstanser, bl.a. Österåkers kommun, anser i likhet med Vägverket att markägaren bör stå för kostnaderna när denne har begärt flyttningen. Några remissinstanser, bl.a. Svenska Kommunförbundet, menar att den nuvarande bestämmelsen om markägarens kostnadsansvar bör ändras så att den myndighet som har verkställt flyttningen får välja om kostnaden skall bäras av markägaren eller myndigheten.

I samband med att den flyttningsgrund som anges i 2 § andra stycket lagen om flyttning av fordon i vissa fall infördes i lagen diskuterades kostnadsansvaret (prop. 1983/84:104 s. 29 f.). Då anfördes bl.a. att det är ett allmänt intresse att fordon som har parkerats olovligt på tomtmark kan flyttas. Några skäl att i fråga om beslutanderätt eller rätt att verkställa beslut särbehandla sådana flyttningsfall ansåg regeringen då inte föreligga. Eftersom flyttning från tomtmark emellertid också ofta sker i markägarens intresse måste det allmänna inte med nödvändighet stå för sådana flyttningskostnader som inte kan tas ut av fordonsägaren. Om flyttning av ett fordon sker på begäran av en markägare bör denne därför stå för de kostnader som inte kan tas ut av fordonsägaren.

Regeringen, som nu kan konstatera att remissinstanserna har olika uppfattning om hur ansvaret för de kostnader som uppkommer när ett fordon flyttas bör fördelas, finner inte anledning att göra någon annan bedömning än den som gjordes år 1984.

I propositionen föreslår regeringen mot denna bakgrund att en markägare ges möjlighet att begära flyttning av registrerade fordon som har parkerats på dennes mark även om han eller hon inte har förbjudit parkering eller ställt upp villkor för parkering enligt bestämmelserna i lagen (1984:318) om kontrollavgift vid olovlig parkering.

Fordonet får dock inte flyttas förrän sju dagar efter det att fordonsägaren underrättats om att parkeringen är mot markägarens vilja. Om fordonsägaren inte kan anträffas får fordonet flyttas först en månad efter det att markägaren påbörjat försök att underrätta fordonets ägare. Om kostnaderna för flyttningen inte kan tas ut av fordonets ägare skall kostnaderna bäras av den som begärt flyttningen.

Regeringen bedömer vidare att inga ändringar bör göras i de nuvarande bestämmelserna om när äganderätten till ett flyttat fordon övergår till den som har verkställt flyttningen.

Överklagande, ikraftträdanden m.m.

Regeringen konstaterar att det är långt ifrån självklart hur en överklagandeordning bör konstrueras och att en rad faktorer måste beaktas för att finna en lämplig ordning. Som exempel kan nämnas att en ordning för överklagande bör samordnas med den ordning som gäller för överprövning av felparkeringsavgifter enligt lagen (1976:206) om felparkeringsavgift.

Om man har två olika ordningar för prövningen av överklagande av beslut enligt lagen om flyttning av fordon i vissa fall och av felparkeringsavgifter finns risken för att två olika instanser prövar samma grundläggande fråga, dvs. om fordonet har varit uppställt i strid med en föreskrift om stannande eller parkering. Detta skapar en risk för att instanserna kommer till olika slut. Ett sådant system bör naturligtvis så långt möjligt undvikas. Bilden kompliceras dessutom av att Polisverksamhetsutredningen i sitt delbetänkande Polisverksamhet i förändring (SOU 2002:70) har föreslagit att ordningen för överprövning av felparkeringsavgifter modifieras. Det förslaget bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Eftersom i första hand fordonsägaren eller den som har begärt flyttningen skall ersätta kostnaden för flyttningen och övriga åtgärder som vidtagits med stöd av lagen om flyttning av fordon i vissa fall kommer, enligt regeringen, det ökade antalet fordon som flyttas inte att leda till ökade kostnader för de myndigheter som verkställer flyttningarna.

Sammanfattningsvis är frågan om överklagande så komplicerad att den enligt regeringens bedömning behöver utredas vidare. Denna omständighet bör dock inte förhindra att de förslag regeringen nu tagit upp i propositionen genomförs.

Regeringen föreslår att lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2004.

Motionsförslag

I två motioner som väckts med anledning av propositionen tas frågor upp som rör *kostnaderna för att flytta fordon*.

I motion 2002/03:T15 av Sven Bergström m.fl. (c) välkomnar Centerpartiet tanken att utöka möjligheterna för markägare att begära flyttning av fordon. Det är dock beklämmande, menar motionärerna, att regeringen inte kan föreslå denna ändring utan att samtidigt göra det allmännas problem till markägarens problem. Ett övergivet fordon kan skapa säkerhetsproblem både för miljö och människor, och därför är det rimligt att markägaren har ett ansvar att anmäla övergivna fordon till polismyndigheten. Det kan dock inte vara rimligt att utforma den nya lagen så att den motverkar markägares vilja att anmäla övergivna fordon.

Det kan inte heller vara principiellt rimligt att en markägare som har oturen att få fordon dumpade på sin mark får stå för kostnaderna för flyttning av fordonet. Denna kostnad bör, enligt motionärernas mening, bäras av den som dumpar fordonet eller, om han eller hon inte kan återfinnas, av det allmänna, detta med hänvisning till det allmännas intresse i att slippa farliga och störande övergivna fordon på våra gator och i vår natur.

I motion 2002/03:T16 av Lars Gustafsson m.fl. (kd) framhålls att lagstiftningens huvudregel, att kostnaderna för flyttningen skall belasta ägaren av fordonet, är den enda rimliga.

Som anges i propositionen, uppstår dock fall där fordonsägaren inte kan anträffas eller där kostnaderna inte kan tas ut av denne. I dessa fall bör, såsom i dag är fallet för fordon som flyttas av säkerhets- och naturvårdsskäl, kostnaderna bäras av staten eller, om flyttningsbeslutet verkställts av en kommunal myndighet, av kommunen. Det är inte rimligt att en privatperson, såsom regeringen föreslår, skall lida ekonomisk skada till följd av att ett fordon utan tillåtelse parkerats och övergivits på dennes mark. Allmänintresset motiverar att det allmänna står för kostnaderna.

Kristdemokraterna föreslår därför att flyttning av fordon enligt det i propositionen föreslagna nya tredje stycket i lagens 2 § bekostas av stat eller kommun, beroende på vilken myndighet som verkställt flyttningsbeslutet. Dock bör den som begär flyttning av fordon enligt 2 § andra stycket, dvs. från plats som är reglerad enligt lagen om kontrollavgift vid olovlig parkering, fortsättningsvis bära kostnaderna i de fall dessa inte kan tas ut av fordonsägaren.

I två motioner från allmänna motionstiden hösten 2002 tas frågor upp som bl.a. rör *övergivna bilar* i naturen.

I motion 2002/03:T213 av Rigmor Stenmark (c) pekar motionären på skönhetsfläckar i vårt vackra landskap. Övergivna arbetsredskap, skrotupplag som är störande utan inhägnader och bilar som av någon anledning övergivits vid eller på vägarna. Dessa bilar utgör dessutom en sanitär olägenhet. Inte sällan rinner bensin, olja och batterisyra ut och förorenar marken. Det i många fall ovissa ägarförhållandet försvårar och försenar bortforslandet av

skrotbilarna. En landsomfattande kampanj med syfte att på ett miljömässigt riktigt tillvägagångssätt omhänderta övergivna bilar och övrigt skrot i naturen bör genomföras i samverkan mellan staten och kommunerna (yrkande 3).

I motion 2002/03:T444 av Agneta Lundberg och Kerstin Kristiansson Karlstedt (båda s) ser motionärerna mycket positivt på de nya bilskrotningsreglerna med avgiftskrav och premieutbetalning. I motionen framhålls dock att det förekommer att ägaren till fordon som är uppställt på annans mark mot markägarens vilja inte kan anträffas. Även för dessa fall bör möjligheten finnas att flytta fordonet. Det är därför angeläget att det skyndsamt utarbetas regler för hur man förfar med detta både från rättssäkerhetssynpunkt för fordonsägare men också utifrån att det vidtas åtgärder för att effektivisera möjligheterna att forsla bort och skrota övergivna bilar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser positivt på regeringens förslag för att underlätta flyttning av cyklar och andra oregistrerade fordon. Enligt utskottets mening är det vidare angeläget att effektivisera möjligheterna att forsla bort och skrota övergivna bilar. Utskottet välkomnar därför regeringens förslag att ge ökade möjligheter för markägare att begära flyttning av fordon även när de inte utgör omedelbara och allvarliga hot mot trafiksäkerheten och naturvärden.

Som uppmärksammats i motionerna 2002/03:T15 (c) och 2002/03:T16 (kd) kan dock flyttning av fordon innebära oönskade ekonomiska konsekvenser för markägaren. Utskottet vill här klargöra att huvudregeln i fråga om kostnaderna för flyttning av fordon är att kostnaderna skall belasta ägaren av fordonet enligt 7 § lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall. Kostnader som inte kan tas ut av ägaren skall bäras av staten eller, om flyttningsbeslutet har verkställts av en kommunal myndighet, av kommunen. Om ett fordon flyttas med stöd av 2 § andra stycket samma lag, dvs. vid olovlig parkering, skall dock sådana kostnader som inte kan tas ut av fordonsägaren bäras av den som påkallat att fordonet skall flyttas, dvs. markägaren. Regeringen föreslår att samma bestämmelse skall tillämpas när fordon flyttas med stöd av den utvidgade rätten för markägare att begära att fordon flyttas.

Utskottet anser, i likhet med regeringen, att det allmänna inte med nödvändighet bör stå för sådana flyttningskostnader som inte kan tas ut av fordonsägaren. I det sammanhanget vill utskottet påminna om att kostnaderna bärs av det allmänna om det handlar om fordonsvrak, eller i det fall fordonet är uppställt så att fara för trafikolyckor uppstår eller hinder uppstår i trafiken.

Som framhållits i propositionen sker ofta en flyttning av fordon i markägarens eget intresse. Även med den nyligen höjda skrotningpremien och det aktiva arbete som Stiftelsen Håll Sverige Rent bedriver för att forsla bort och skrota övergivna fordon kan dock inte uteslutas att enskilda markägare kan komma att drabbas av orimliga kostnader. Utskottet förutsätter därför att en ingående uppföljning kommer att ske av den nya lagstiftningen så att regel-

systemet inte får oönskade konsekvenser för enskilda markägare eller motverkar syftet att effektivisera möjligheten att forsla bort övergivna fordon. I det sammanhanget bör också ses över vilka effekter producentansvarets införande får på skrotfonden och om skrotfonden möjligen kan användas för detta ändamål i framtiden.

Utskottet tillstyrker mot denna bakgrund regeringens förslag till ändringar i lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall och avstyrker motionerna 2002/03:T15 (c) och 2002/03:T16 (kd).

Med anledning av motionerna 2002/03:T213 (c) och 2002/03:T444 (s) från allmänna motionstiden 2002 som mer allmänt tar upp frågor om *övergivna bilar* i naturen vill utskottet framhålla att övergivna fordon vid vägkanter och i naturen kan utgöra ett allvarligt miljöproblem. Det är därför enligt utskottets uppfattning angeläget att övergivna bilar kan forslas bort och skrotas. Utskottet välkomnar därför att regeringen i propositionen föreslår ändringar i lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall, så att bl.a. flyttning av övergivna bilar i naturen underlättas. Utskottet vill också anföra att Stiftelsen Håll Sverige Rent för närvarande genomför en skrotbilskampanj. En viktig del av kampanjens syfte är att skrotbilarna skall tas om hand på ett miljöriktigt sätt, så att gifter som bl.a. bly och kvicksilver inte läcker ut. I början av september 2003 hade drygt 83 000 skrotbilar anmälts till kampanjen.

Som utskottet ser det ligger regeringens förslag i propositionen och kampanjen som Stiftelsen Håll Sverige Rent nu genomför väl i linje med vad som efterfrågas i motionerna. Motionerna 2002/03:T213 (c) yrkande 3 och 2002/03:T444 (s) avstyrks därför.

Yrkestrafiklagen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till justering av yrkestrafiklagen (1998:490).

Regeringens förslag

Regeringen anför att vid den ändring av 6 kap. 7 § yrkestrafiklagen som gjordes i samband med att den nya fordonslagen (2002:574) beslutades, så föll av misstag ordet "om" bort i inledningen av första stycket 2 (se prop. 2001/02:130, bet. 2001/02:TU13, rskr. 2001/02:80 och SFS 2002:580). Regeringen föreslår att detta misstag nu rättas till. Regeringen föreslår därför att ordet "om" läggs till i inledningen av första stycket 2 i 6 kap. 7 § yrkestrafiklagen (1998:490).

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till justering av yrkestrafiklagen (1998:490).

Reservation

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservation. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

Lagen om flyttning av fordon i vissa fall, punkt 1 (kd, c)

av Johnny Gylling (kd) och Sven Bergström (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:105 i denna del, bifaller delvis motionerna 2002/03:T15 och 2002/03:T16 och avslår motionerna 2002/03:T213 yrkande 3 och 2002/03:T444.

Ställningstagande

Vi ser positivt på regeringens förslag för att underlätta flyttning av cyklar och andra oregistrerade fordon. Enligt vår mening är det vidare angeläget att effektivisera möjligheterna att forsla bort och skrota övergivna fordon. Vi välkomnar därför regeringens förslag att ge ökade möjligheter för markägare att begära flyttning av fordon även när de inte utgör omedelbara och allvarliga hot mot trafiksäkerheten och naturvården.

Lagstiftningens huvudregel, att kostnaderna för flyttningen i första hand skall belasta ägaren av fordonet, anser vi vara rimligt. Vi är dock medvetna om att fall kan uppstå då fordonsägaren inte kan anträffas eller där kostnaderna inte kan tas ut av denne. Detta kan leda till betydande kostnader för den markägare som oförskyllt råkat drabbas av att övergivna fordon dumpas på hans eller hennes marker.

Vi anser därför att kostnader som inte kan tas ut av fordonsägaren i dessa fall bör bäras av staten eller, om flyttningsbeslutet har verkställts av kommunal myndighet, av kommunen, dvs. den reglering som gäller för fordon som flyttas av ordnings- och säkerhetsskäl eller av naturvårdsskäl.

Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till finansiering av ett utökat kostnadsansvar för det allmänna i enlighet med vad som ovan anförts. I avvaktan på att regeringen snarast återkommer till riksdagen med en lämplig finansieringslösning bör dock de föreslagna lagändringarna träda i kraft.

Vad som nu anförts bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Därmed tillstyrks regeringens föreslagna lagändringar. Av utskottets ställningstagande följer att motionerna 2002/03:T15 (c) och 2002/03:T16 (kd) tillstyrks delvis medan motionerna 2002/03:T213 (c) yrkande 3 och 2002/03:T444 (s) avstyrks.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2002/03:105 Ändringar i lagen om flyttning av fordon i vissa fall, m.m.:

att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall,
2. lag om ändring i yrkestrafiklagen (1998:490).

Följdmotioner

2002/03:T15 av Sven Bergström m.fl. (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kostnaderna för att flytta fordon i vissa fall skall täckas av det allmänna i de fall då fordonsägaren inte kan hittas.

2002/03:T16 av Lars Gustafsson m.fl. (kd):

Riksdagen beslutar om sådan ändring av 7 § tredje stycket lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall, att kostnader för flyttning som sker med stöd av 2 § tredje stycket samma lag ej skall bäras av markägaren, i enlighet med vad som anförs i motionen.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2002

2002/03:T213 av Rigmor Stenmark (c):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om omhändertagande av övergivna bilar och övrigt skrot.

2002/03:T444 av Agneta Lundberg och Kerstin Kristiansson Karlstedt (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om avyttring av skrotbilar.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1982:129) om flyttnings av fordon i vissa fall

Härigenom föreskrivs att 1, 2, 4–7 och 9 §§ lagen (1982:129) om flyttnings av fordon i vissa fall skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

I denna lag förstås med fordon: varje anordning som är eller varit försedd med hjul, band eller medar och som inrättats för färd på marken på annat sätt än på skenor,

fordonsvrak: fordon som med hänsyn till sitt skick, den tid under vilken det har stått på samma plats eller andra omständigheter måste anses övergivet och som uppenbarligen har ringa eller inget värde.

Vad som sägs i lagen om ägare av fordon gäller, i fråga om fordon som innehas på grund av kreditköp med förbehåll om återtaganderätt eller som innehas med nyttjanderätt för bestämd tid om minst ett år, innehavaren och i fråga om övergivet fordon, den som senast varit ägare.

1 §

I denna lag förstås med 1. fordon: varje anordning som är eller *har* varit försedd med hjul, band, medar *eller liknande* och som inrättats *huvudsakligen* för färd på marken på annat sätt än på skenor,

2. *registrerat fordon: fordon som är upptaget i vägtrafikregistret, det militära fordonsregistret eller motsvarande utländska register,*

3. fordotsvrak: fordon som med hänsyn till sitt skick, den tid under vilken det har stått på samma plats eller andra omständigheter måste anses övergivet och som uppenbarligen har ringa eller inget värde.

Vad som sägs i lagen om markägare gäller också den som på grund av avtal har rätt att upplåta ett område för parkering eller att förbjuda parkering inom området.

2 §¹

Regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om rätt för statlig eller kommunal myndighet att flytta fordon i särskilt angivna fall, när det behövs för ordningen och säkerheten i trafiken eller av naturvårdsskäl.

Har ett fordon under minst sju Har ett fordon under minst sju

¹ Senaste lydelse 1984:320.

dygn i följd varit parkerat i strid mot förbud eller villkor, som avses i lagen (1984:318) om kontrollavgift vid olovlig parkering, får flyttning ske även om sådana förhållanden som anges i första stycket inte föreligger.

dygn i följd varit parkerat i strid mot sådant förbud eller villkor som avses i 1 § lagen (1984:318) om kontrollavgift vid olovlig parkering och som har tillkännagetts enligt 3 § samma lag, får flyttning ske även om sådana förhållanden som anges i första stycket inte föreligger.

Ett registrerat fordon får också flyttas om det varit parkerat på annans mark under minst sju dygn i följd efter det att markägaren underrättat fordonets ägare om att det inte får vara parkerat på platsen. Kan fordonets ägare inte anträffas får fordonet flyttas om det varit uppställt under minst en månad i följd efter det att markägaren påbörjat försök att underätta fordonsägaren.

Regeringen får överlämna åt en eller flera myndigheter att meddela tillstånd för andra myndigheter att besluta och verkställa flyttning av fordon.

4 §

Flyttning av fordon som inte är fordonsvrak skall utföras så att de inte tillfogas onödig skada.

Flyttning av fordon som inte är fordonsvrak skall utföras så att fordonen och föremål som hör till dessa inte tillfogas onödig skada.

När fordon förvaras på särskild uppställningsplats, skall nödvändiga åtgärder vidtas för att de inte skall skadas eller brukas obehörigen under förvaringen.

5 §²

När ett beslut om flyttning har meddelats, skall den myndighet som meddelat beslutet underrätta ägaren så snart det kan ske. I fråga om fordon som innehas med nyttjanderätt för bestämd tid om minst ett år skall även den som har upplåtit nyttjanderätten (uthyraren) underrättas.

När ett beslut om flyttning av ett registrerat fordon har meddelats, skall den myndighet som meddelat beslutet underrätta ägaren så snart det kan ske. Detsamma gäller om ett flyttningsbeslut har meddelats avseende ett fordon som inte är registrerat och det genom märkning eller på annat sätt omedelbart framgår vem som är fordonets ägare. I fråga om fordon som innehas med nyttjanderätt för bestämd tid om minst ett år skall även den som har upplåtit

² Senaste lydelse 1993:1419.

nyttjanderätten (uthyraren) under-
rättas.

Om ett fordon har flyttats till en särskild uppställningsplats och ägaren inte har kunnat anträffas, skall den myndighet som verkställt flyttningen kungöra den genom anslag i myndighetens lokal. Myndigheten skall också vidta de fortsatta undersökningar och åtgärder som kan anses *påkallade* för att göra underrättelse möjlig.

Om ett fordon har flyttats till en särskild uppställningsplats och ägaren inte har kunnat anträffas, skall den myndighet som verkställt flyttningen kungöra den genom anslag i myndighetens lokal. *Om det flyttade fordonet är registrerat skall myndigheten dessutom* vidta de fortsatta undersökningar och åtgärder som kan anses *motiverade* för att *underrätta fordonets ägare om flyttningen*.

I fall då ett fordon har flyttats till en särskild uppställningsplats, skall underrättelsen enligt första stycket innehålla upplysning om vad som enligt 6 § blir följden om fordonet inte avhämtas inom där angiven tid. Kungörelse enligt andra stycket skall innehålla uppgift om följden enligt 6 § av att ägaren efter där angiven tid fortfarande är okänd.

6 §

Är ägaren av ett fordon som förvaras på en särskild uppställningsplats inte känd, när tre månader har förflutit från den dag då kungörelse om flyttningen skedde i enlighet med 5 §, eller har fordonet inte avhämtats inom en månad från det underrättelse som är föreskriven i 5 § delgavs ägaren eller måste ägaren annars anses ha uppgett sin rätt till fordonet, tillfaller det kommunen, om beslutet har verkställts av en kommunal myndighet, och i annat fall staten.

Ett fordon som förvaras på en särskild uppställningsplats tillfaller kommunen om beslutet om flyttning har verkställts av en kommunal myndighet och i annat fall staten om

1. ägaren har delgetts sådan underrättelse som avses i 5 § och inte hämtat fordonet inom en månad därefter,

2. ägaren inte har hämtat fordonet inom tre månader efter det att kungörelse skedde enligt 5 §, eller

3. ägaren får anses ha uppgett sin rätt till fordonet.

Fordonsvrak som har flyttats tillfaller omedelbart kommunen eller staten.

7 §³

Ägaren av ett fordon som har flyttats med stöd av denna lag är skyldig att ersätta kostnaden för flyttningen och de övriga åtgärder som vidtagits med stöd av lagen. Ersättningsskyldighet föreligger inte, om ägaren gör sannolikt att fordonet frånhänts honom genom brott.

Vid beräkning av ersättningen skall fordonets värde dras av från kostnaderna om äganderätten har övergått enligt 6 §.

Kostnader, som inte tas ut av ägaren, skall bäras av *statsverket*

Kostnader, som inte tas ut av ägaren, skall bäras av *staten* eller,

³ Senaste lydelse 1984:320.

eller, om flyttningsbeslutet har verkställts av kommunal myndighet, av kommunen. Vid flyttning enligt 2 § andra stycket skall sådana kostnader i stället bäras av den som *påkallat* flyttningen.

Regeringen bemyndigas föreskriva om ytterligare undantag från ersättningskyldigheten.

om flyttningsbeslutet har verkställts av kommunal myndighet, av kommunen. Vid flyttning enligt 2 § andra *eller tredje* stycket skall sådana kostnader i stället bäras av den som *begärt* flyttningen.

9 §

Föremål som finns i ett fordon anses vid tillämpningen av denna lag höra till fordonet. Om ett föremål som finns i ett fordonsvrak inte har varit avsett att stadigvarande brukas i fordonet, behandlas det dock enligt bestämmelserna i lagen (1938:121) om hittegods.

Föremål som finns *på eller* i ett fordon anses vid tillämpningen av denna lag höra till fordonet. Om ett föremål som finns i ett fordonsvrak inte har varit avsett att stadigvarande brukas i fordonet, behandlas det dock enligt bestämmelserna i lagen (1938:121) om hittegods.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2 Förslag till lag om ändring i yrkestrafiklagen (1998:490)

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 7 § yrkestrafiklagen (1998:490) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap. 7 §¹

En särskild registreringsskylt för ett fordon som anmälts för användning i taxitrafik enligt denna lag och som inte undantagits från skyldigheten att ha taxameter får tas om hand av polisman

1. om fordonet utan tillstånd används i taxitrafik eller om det av annan anledning inte längre finns förutsättningar för att fordonet skall ha en sådan skylt,

2. fordonet är belagt med sådant körförbud som avses i 3 kap. 6 § fordonslagen (2002:574),

2. om fordonet är belagt med sådant körförbud som avses i 3 kap. 6 § fordonslagen (2002:574),

3. om det för fordonet gäller brukandeförbud enligt en föreskrift som meddelats med stöd av lagen (2001:558) om vägtrafikregister eller enligt fordonskattelagen (1988:327), eller

4. om fordonet saknar föreskriven trafikförsäkring.

Vid ett omhändertagande av registreringsskyltar tillämpas 6 § andra meningen på motsvarande sätt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

¹ Senaste lydelse 2002:580.